

KODEKS ETIČNEGA ZAGOVORNIŠTVA

Transparency International Slovenia (TI Slovenia) svojo vizijo in poslanstvo prizadeva doseči z aktivnim zagovorništvom in rednim sodelovanjem s širokim naborom ljudi ter javnih in zasebnih ustanov po vsem svetu. TI Slovenia je neprofitna organizacija, ki je zavezana k boju proti korupciji in transparentnosti o svojem zagovorniškem delovanju, pravilih, porabi sredstev in imenih svojih sodelavcev.

Organizacija TI Slovenia je zavezana k etičnemu ravnanju v vseh pogledih svojega delovanja, kar odražajo tudi naša celostna vodila o upravljanju in etiki. TI je oblikovala več konkretnih pravil za zagotavljanje najvišjih etičnih standardov pri svojem delovanju. Sem sodijo pravila o razkrivanju podatkov javnosti, ki opredeljujejo našo zavezo k proaktivnemu razkrivanju podatkov o organizaciji in njenem delovanju, pravila o dostopnosti informacij v širšem smislu in pravila o navzkrižju interesov. Ta pravila se opirajo na Vodila o viziji, vrednotah in temeljnih načelih in temeljijo na Etičnem kodeksu. TI je poleg tega ustanovna članica in soavtorica Listine o odgovornosti mednarodnih nevladnih organizacij, ki vsebuje pomembne zaveze o odgovornem zagovorništvu, vključno z obvezo do zapisa jasnih etičnih pravil v pomoč pri izbiri zagovorništva, jasnega in objavljenega postopka za sprejem javnopolitičnih stališč in zagotavljanja odgovornega pristopa do kritik v javnosti, ki temelji na dokazih.

S pričujočim kodeksom etičnega zagovorništva želimo dopolniti obstoječi etični ustroj z jasno opredelitvijo minimalnih standardov, ki jih pričakujemo od organizacije pri izpolnjevanju zaveze do odprtosti in etičnosti pri delovanju na področju zagovorništva.

POJMI

Pojem »zagovorništvo« v splošnem zajema širok nabor dejavnosti, s katerimi želimo vplivati na procese odločanja. Dejavnosti lahko vključujejo tako mobilizacijo javnosti za izvajanje pritiska na odločevalca kot tudi neposredne stike z odločevalcem. Splošno sprejeto je, da imajo lahko neposredni stiki podjetij, društev, organizacij in posameznikov z odločevalci neupravičen vpliv, če se odvijajo tajno, na neetičen način ali če so pritiski nesorazmerno veliki. Ko so varovala za transparentnost in prevzem odgovornosti omejena ali jih sploh ni, tvegamo, da bo prišlo do nezakonitega, nedopustnega in nepravičnega vplivanja.

Za potrebe tega kodeksa nas zanima predvsem zagovorništvo prek neposrednih stikov z odločevalci. V nadaljevanju se zagovorništvo nanaša na kakršno koli komunikacijo, ki jo vzpostavimo ali upravljamo z odločevalcem ali vplivno osebnostjo (v javnem ali zasebnem sektorju) oziroma jo usmerimo proti tej osebi, da bi vplivali nanjo in njene odločitve. To zajema priprave, pobudo in naknadne stike v zvezi z opravljeno komunikacijo. Med tarče našega zagovorništva sodijo odločevalci in predstavniki v javnem sektorju na nadnacionalni, nacionalni in nižjih ravneh ter predstavniki zasebnega sektorja in drugih mednarodnih organizacij in združenj.

PODROČJE UPORABE

Pričujoči kodeks opredeljuje zavezo TI Slovenia in njegovega vodstva k etičnemu zagovorništvu. Velja za osebe TI Slovenia, člane upravnega odbora, formalne svetovalce, prostovoljce in morebitne zastopnike, ki jih TI Slovenia pooblasti, da govorijo v imenu organizacije. TI Slovenia (upravni odbor, zaposleni, formalni svetovalci in drugi pogodbeno vezani sodelavci) sprejema kodeks kot vodilo lastne dejavnosti zagovorništva in se zavezuje k njegovemu spoštovanju.

TEMELJNA NAČELA ETIČNEGA ZAGOVORNIŠTVA

Podpiramo in spodbujamo odgovorne, transparentne in demokratične politične procese v korist celotni družbi. Za to so potrebna jasno opredeljena etična pravila po najvišjem možnem standardu, upoštevanje vlog in dolžnosti ustanov in organizacij, s katerimi želimo sodelovati, odprtost glede lastnih stikov z odločevalci in interesov, ki jih zastopamo, ter nenehno delovanje v duhu svojega poslanstva in vrednot.

V ta namen se zavezujemo, da bo naše zagovorništvo skladno z našim poslanstvom, da bo temeljilo na našem delu in dokazih in si prizadevalo za opredeljene javne interese. Stremimo k zagotavljanju, da se naše zagovorništvo in politična stališča ujemajo z našimi ustanovnimi vrednotami in da spoštujemo, varujemo in izpolnjujemo osnovna načela Konvencije ZN proti korupciji, Konvencije OECD proti podkupovanju, Deklaracije ZN o človekovih pravicah in pripadajočih konvencij.

KOREKTNO VPLIVANJE

1. Osebam, na katere želimo vplivati, se bomo ob prvi primerni priložnosti predstavili z imenom in priimkom ter podatkom, iz katere organizacije prihajamo.
2. Ne bomo namerno zavajali ali poskušali ustvarjati napačnih predstav o dejanskem namenu in statusu svojih poizvedb.
3. Vedno si bomo prizadevali širiti zanesljive, preverljive in ažurne informacije.
4. Zavezujemo se, da bodo naša stališča temeljila na razumnih, nepristranskih in profesionalnih analizah ter visokih raziskovalnih standardih.
5. Zavezujemo se, da ne bomo namerno podtikali napačnih informacij o javnem mnenju (t. i. astroturfing).
6. Ne bomo se posluževali kakršnega koli drugačnega neprimernega vplivanja na odločevalce, vključno z napeljevanjem, manipulacijami, ustrahovanjem ali prisilo.

DARILA IN POGOSTITVE

7. Pod nobenim pogojem odločevalcem ali njihovim sodelavcem in družinskim članom ne bomo nudili neupravičenih ugodnosti.
8. Odločevalcem ne bomo ponujali daril, pogostitve pa morajo biti primerne, nudene v dobri veri in družbeno sprejemljive in ne smejo dopuščati vtisa, da gre za neprimerno vplivanje na politični proces ali izvajanje njihovih službenih dolžnosti.
9. Od nobene organizacije ali posameznika ne bomo sprejemali daril ali pogostitev, razvedril, posojil ali drugih stvari večje vrednosti, če je moč razumno domnevati ali si predstavljati, da z darilom želijo vplivati na TI Slovenia.
10. Odločevalce bomo vabili na dogodke in preiskovalne službene poti le, če je njihov informativni namen očiten. Nudena prehrana in namestitve morata biti v mejah sprejemljivega, organizacija TI Slovenia pa ne bo krila namestitvenih ali potnih stroškov drugih spremljevalcev.
11. Političnim strankam ne bomo dajali ne denarnih ne materialnih donacij.

DOLŽNA SKRBNOST PRED ZAPOSLOTVIJO IN SPOŠTOVANJE PRAVIL PO PREKINITVI DELOVNEGA RAZMERJA

12. Spoštovali bomo veljavna pravila o dolžnostih potencialnih zaposlenih, še posebej glede časovnih omejitev in potrebnih odredk za opravljanje plačanih in neplačanih storitev ter glede zaupnosti določenih zaupnih podatkov.
13. Ne bomo pogodbeno (oz. kako drugače proti plačilu) sodelovali s katerimkoli funkcionarjem ali izvoljenim uslužbencem (kot plačanim osebjem ali zunanjimi svetovalci) med njihovim mandatom ali zakonsko predpisanim moratorijem po opravljanju položaja. Pri izbiri tovrstnih nekdanjih uslužbencev (za zaposlitev ali prostovoljstvo), potem ko zapustijo položaj, bomo z dolžno skrbnostjo izključili navzkrižje interesov pri prehodu k TI Slovenia, in po potrebi predlagali sorazmerni moratorij.

14. Če pri zaposlenemu ali članu upravnega odbora pride do morebitnega navzkrižja interesov zaradi položaja, ki so ga opravljali predtem, bo navzkrižje interesov prijavljeno in razrešeno v skladu s Pravili TI Slovenia o navzkrižju interesov in Etičnim kodeksom s posebnim ozirom na morebitno prisotnost javnega interesa.
15. Ne bomo dopustili, da bi potencialna zaposlitev drugje neprimerno vplivala na naša dejanja in odločitve v okviru našega dela.
16. Če zapustimo TI Slovenia in se zaposlimo v ustanovi, na katero smo predtem poskušali vplivati v imenu TI Slovenia, se bomo izogibali kakršnega koli dejanskega ali navideznega navzkrižja interesov in si po potrebi sami zadali moratorij pred nastopom te službe.

BELEŽENJE, OBJAVA IN POROČANJE

17. Svoja prizadevanja na področju zagovorništva bomo beležili in poročali primernim nacionalnim, nadnacionalnim in regionalnim registrom v kolikor je to mogoče ne glede na to, ali je to obvezno ali prostovoljno. Vsak zahtevan podatek bomo priskrbeli po svojih najboljših močeh.
18. Proaktivno bomo sporočali naslednje podatke:
 - četrtno – posodabljeno spletno poročanje:
 - o seznam vseh registrov, v katere je TI Slovenia vpisana in poroča o svoji zagovorniški dejavnosti
 - o seznam sestankov (ali preko drugih komunikacijskih kanalov), na katerih si je TI Slovenia prizadevala vplivati na proces odločanja (v javnem ali zasebnem sektorju), vključno z imeni navzočih predstavnikov TI Slovenia, imenom ustanove ali organizacije (tarče zagovorništva), imenom in položajem predstavnika ustanove ali organizacije (ob upoštevanju veljavnih predpisov o varstvu osebnih podatkov), datumom sestanka, predmetom razprave sestanka in stališči, s katerimi smo podprli zagovorniško delovanje. O sestankih naj se poroča karseda kmalu po sestanku in najkasneje vsako četrtno. Podrobnosti o sestankih bomo redno objavljali na spletu.
 - o imena članov osebja, ki se ukvarjajo z zastopništvom, in podatek, ali so v preteklih 5 letih bili zaposleni kot funkcionarji ali bili zanj izvoljeni
 - letno poročanje o:
 - o prejetih javnih sredstvih
 - o seznam mrež in združenj, v katere je TI Slovenia včlanjena ali s katerimi tesneje sodeluje
 - o veljavna pravila in morebitne spremembe pravil

UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE SPOŠTOVANJA KODEKSA O ETIČNEM ZAGOVORNIŠTVU

19. Pričujoči kodeks bodo prejeli vsi posamezniki, za katere kodeks velja (gl. Področje uporabe), poleg tega pa bodo deležni posebnega usposabljanja in prejeli navodila za uporabo kodeksa v praksi. Vsi posamezniki, za katere kodeks velja, morajo svojo zavezo k spoštovanju kodeksa potrditi s podpisom. Zaposlenim bomo podpisani dokument priložili njihovi pogodbi o zaposlitvi.
20. Kakšna koli kršitev kodeksa se lahko kaznuje z disciplinskim ukrepom.

POSREDOVANJE KODEKSA DRUGIM

21. V primeru, da bomo zagovorniško dejavnost izvajali preko zunanjih izvajalcev, se zavezuje, da bomo zunanje izvajalce seznanili z etičnimi standardi, zapisanimi v kodeksu, in z dejstvom, da je spoštovanje kodeksa del pogodbenih pogojev.